

Posudek bakalářské práce p. Martina Volfa, Archeologické doklady vrcholně a pozdně středověké hrnčířské výroby v Čechách, Praha 2006, 63 str., nečísł. seznam použité literatury, 13 str. obrazových příloh

Ačkoliv keramické zlomky náleží vůbec k nejčastějším a nejpočetnějším archeologickým nálezům, přesto komplexní poznání keramiky (a to nejen její chronologie, na což je v případě raně středověké keramiky zaměřeno bádání české) stále je na nedostatečné úrovni. Trochu jiný pohled nabízí v některých studiích bádání polské a německé. Autor správně upozorňuje, že poznání středověké keramiky (a konečně i keramiky z ostatních časových údobí) je úkolem pro týmovou spolupráci, na níž se vedle archeologie nutně musí podílet i keramologie, etnologie, různé přírodovědné obory a i historie. Předmětem autorova zájmu je technologie středověké keramiky a to od získávání suroviny až po konečný vypálený výrobek.

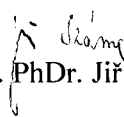
Východiskem k tomuto studiu se stal soupis českých archeologických lokalit s doklady hrnčířské výroby. Takovýchto míst podchytil autor celkem 23. Náleží do 13. až 15. století. Autor tak potvrdil poznatek již dříve učiněný, že z raného středověku neznáme z Čech žádnou lokalitu s doklady hrnčířské výroby. Zůstává nerozřešenou otázkou, zda tento stav je dán dosavadním stavem výzkumu vesnických osad, či souvisí s tehdejší technologií keramické výroby, jež se archeologicky těžko zjišťuje. O hrnčířích nalézáme však od 11. století ojedinělé zmínky v listinných pramenech; svědectví toponomastiky je v této souvislosti dosti obtížně využitelné, neboť postrádáme přesnější chronologii doby vzniku jednotlivých místních jmen. V seznamu lokalit postrádám informaci o dosti záhadném nálezu údajné podkladové desky ručního hrnčířského kruhu z Prahy – Klánovic a ze Slavětic (Skružný, Ruční hrnčířské kruhy..., Sborník NM v Praze, ř. A, sv. 24, 1970, s. 145-155). Tyto předměty by bylo vhodné podrobit nové analýze a zjistit, zda skutečně souvisejí s keramickou výrobou. V této souvislosti postrádám i přesnější údaje o tzv. hliněných keramických čepelích (u nás vícekrát zmiňovaných především J. Princovou-Justovou), jejichž interpretace doznala však výrazné změny.

Nepochybnou inspirací byly autoru při vytváření vzpomenutého katalogu německá práce B. Weiser-ové a potom především studie Zatloukalova (tento autor není však podchycen v soupise použité literatury, byť je citován; v této souvislosti poznamenávám, že stejný osud postihl i v textu citovanou práci Scheuflerovu 1972). I z toho mála, co nám zatím archeologie o středověkém hrnčířství říká, vytěžil autor řadu poznatků (např. o přemísťování keramické výroby v průběhu staletí v rámci sídel, o radikální změně v hrnčířství v době změn v celé společnosti ve 13. stol. apod.).

Předloženou bakalářskou práci lze chápat jako velmi dobré východisko ke studiu středověké keramiky. Autor v ní prokázal schopnost samostatné práce s archeologickým materiálem i s odbornou literaturou. Ve svém písemném projevu by autor měl věnovat větší péči stylistice (nevhodné opakování stejných slov), gramatice i formální úpravě textu (v předložené práci řada chyb v soupise literatury).

Práce plně vyhovuje požadavkům kladeným na bakalářské práce a proto ji doporučuji k dalšímu řízení.

Praha, 8. září 2006

prof. PhDr. Jiří Sláma, CSc.